

EU PODRŠKA BOSNI I HERCEGOVINI

INVESTICIONI INSTRUMENTI

Ekonomski i investicioni plan za Zapadni Balkan, kojeg je Evropska komisija usvojila 6. oktobra 2020. godine*, ima za cilj da podstakne dugoročan ekonomski oporavak regiona, da podrži zelenu i digitalnu tranziciju, da ojača regionalnu integraciju i približavanje Evropskoj uniji. Investicioni paket će biti ključni pokretač koji će omogućiti javna i privatna ulaganja evropskih i međunarodnih finansijskih institucija u regionu.

*COM(2020)641 finalni tekst

INVESTICIONI PRIORITET 1: Povezivanje istoka i zapada

Završetak deminiranja Save i rješavanje problema na Dunavu.

INVESTICIONI PRIORITET 2: Povezivanje severa i juga

Realizacija 75% Koridora Vc do standarda auto-ceste. Nadogradnja željeznice na istom koridoru. Poboljšanje saobraćajne veze između glavnih gradova Sarajeva i Podgorice.

INVESTICIONI PRIORITET 5: Prelazak sa uglja na druge energente

Završetak gasovoda između Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

INVESTICIONI PRIORITET 8: Digitalna infrastruktura

Dalji razvoj i implementacija nacionalne širokopojasne infrastrukture – završetak realizacije najnaprednijih investicionih projekata do 2024. godine.

INVESTICIONI PRIORITET 9: Konkurentnost privatnog sektora

Povećati iznos granta i garantovati kapacitete za podršku privatnom sektoru i mobilisati pomoć za održivi ruralni razvoj.

Investicijski okvir za Zapadni Balkan (WBIF), uključujući platformu privatnog sektora **Program za razvoj preduzeća i inovacija Zapadnog Balkana (WB EDIF)**, okuplja partnere na Zapadnom Balkanu, bilateralna donatore i međunarodne finansijske institucije s ciljem pružanja podrške razvoju i pristupanju regiona i pojedinačnih zemalja regiona Evropskoj uniji. Investicijski okvir za Zapadni Balkan osnovan je 2009. godine sa Evropskom unijom kao najvećim donatorom kroz instrument za prepristupnu pomoć (IPA).

Prepristupna pomoć (IPA II) obezbeđuje dodatna sredstva Bosni i Hercegovini kroz bilateralne grantove za podršku projektima u oblasti saobraćaja, energetike, životne sredine, konkurenčnosti, inovacija i izgradnje kapaciteta.

	Grantovi WBIF 2009 - 2021	Bilateralni grantovi preko IPA II 2014 - 2021
Saobraćaj	€258,3m	€31,8m
Energetika	€2,8m	–
Životna sredina	€40,2m	€42,4m
Socijalna zaštita	€11,1m	€47,7m
Digitalna infrastruktura	–	–
Privredni sektor (uključujući poljoprivredu)	–	€116,6m
Ukupno	€312,4m	€238,5m

Podrška prikazana u nastavku po stavkama

"EU je najveći investitor i najlojalniji partner Bosne i Hercegovine. Strateškom podrškom ključnim infrastrukturnim projektima u sektorima kao što su energetika, životna sredina, zelena rast, socijalna inkluzija, transport, digitalizacija i inovacije, EU pokazuje svoju predanost BiH i našoj zajedničkoj evropskoj budućnosti."

Ambasador Johan Satler
Šef Delegacije EU i specijalni predstavnik EU u Bosni i Hercegovini

WBIF I BOSNA I HERCEGOVINA

BOSNA I HERCEGOVINA I INVESTICIONI OKVIR ZA ZAPADNI BALKAN (WBIF)

Rezultati

141 km auto-ceste i 2 prekogranična mosta

Sanirano 57 km željezničkih linija

Kapacitet proizvodnje 158 MW iz obnovljivih izvora

Poboljšani sistemi vodosnabdijevanja/upravljanja otpadnim vodama za 1,8 miliona ljudi

Sistem prognoze i upozorenja na poplavu za 3,3 miliona ljudi u sливу rijeke Save

Rješeno socijalno stanovanje za 7.200 interni raseljenih lica

GRANTOVI WBIF
€312,4m

POTPISANI KREDITI
€1,8bn

PROCIJENJENA VRJEDNOST PROJEKATA
€3,9bn

Investicijski grantovi: **€252,7m**
Tehnička pomoć: **€51,4m**
Ostalo: **€8,3m**

PODRŠKA PRIVATNOM SEKTORU
€812,8m

Podaci iz septembra 2021. godine

Pristup finansijskim sredstvima i konkurenčnosti za mala i srednja preduzeća

Program za razvoj preduzeća i inovacija Zapadnog Balkana (WB EDIF)

Program za razvoj preduzeća i inovacija Zapadnog Balkana (WB EDIF) pruža različite pristupe finansijskim sredstvima za mala i srednja preduzeća (MSP) kroz niz finansijskih instrumenata, koje prati savjetodavna pomoć, kako bi se povećala spremnost malih i srednjih preduzeća za investicije.

Evropski fond za Jugoistočnu Evropu (EFSE)

Evropski fond za Jugoistočnu Evropu (EFSE) jača ekonomski razvoj kroz obezbeđivanje finansijskih sredstava posrednim kreditnim institucijama koje odobravaju pozajmice mikro i malim preduzećima, poljoprivrednicima, poljoprivrednim preduzećima i domaćinstvima.

Energetska efikasnost i obnovljivi izvori u privatnom sektoru

Fond za zeleni razvoj (GGF)

Fond za zeleni razvoj (GGF) finansira projekte obnovljive energije preko posredničkih kreditnih institucija koje odobravaju pozajmice za mala i srednja preduzeća i domaćinstva.

Regionalni program energetske efikasnosti (REEP/REEP Plus)

Regionalni program energetske efikasnosti (REEP/REEP Plus) obezbeđuje kombinaciju finansijskih instrumenata za opštine, mala i srednja preduzeća i domaćinstva vezano za projekte održive energetske efikasnosti.

WBIF u javnom sektoru • Kombinovane investicije za kapitalne infrastrukturne projekte

Mediteranski koridor: izgradnja Koridora Vc u Bosni i Hercegovini

Koridor Vc, jedan od indikativnih krakova mediteranskog koridora TEN-T prema zapadnom Balkanu, najambiciozнији je investicijski program u Bosni i Hercegovini. Prostire se od granice sa Hrvatskom na sjeveru do Jadranskog mora na jugu. Ulaganja doprinose: (i) Poboljšanje pristupačnosti za više od 1,5 miliona ljudi koji žive duž Koridora Vc. (ii) Povećane brzine kretanja sa 60 km/h na 130 km/h na auto-cesti. (iii) Niže stope saobraćajnih nezgoda i operativni troškovi vozila. (iv) Poboljšani trgoviški tokovi unutar šireg regiona.

Grantovi EU i bilateralnih donatora: €223,4m**Krediti EIB i EBRD: €920,6m****Ukupna investicija: €1,2bn****WATSAN programi u Bosni i Hercegovini**

Ovaj projekat pokrenut je 2008. godine sa ciljem pružanja podrške 50 malim i srednjim opština u Federaciji BiH (FBiH) i Republici Srpskoj (RS) u razvoju održivih usluga vodosнabđivanja i upravljanja otpadnim vodama, u skladu sa uslovima pristupanja Evropskoj uniji. Pored izgradnje potrebnih objekata i rekonstrukcije postojećih sistema za vodosнabđivanje i upravljanje otpadnim vodama, uključujući postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, kroz program WATSAN vrše se ulaganja u infrastrukturu za vodosнabđivanje i upravljanje otpadnim vodama u cilju poboljšanja životnih uslova stanovništva, obezbjeđivanja pristupa kontinuiranom snabdijevanju vodom i sanitarnim uslugama, te sprovodenja mjere zaštite životne sredine u skladu sa obavezama pristupanja EU i zakonodavnim usklađivanjem.

WATSAN u FBiH: €8,3m**Grantovi EU i bilateralnih donatora: €6,1m****Kredit EIB: €60m****Ukupna investicija: €93,9m****KfW****Vjetropark snage 50 MW Vlašić – Travnik**

Trenutno u energetskom sektoru Bosne i Hercegovine dominiraju fosilna goriva. Za dugoročno očuvanje energije i očuvanje životne sredine, identifikacija alternativnih izvora energije predstavlja prioritet. Glavni cilj projekta je promocija obnovljivih izvora energije, izgradnjom vjetrenjača procijenjenog kapaciteta 50 MW na 10 različitih lokacija u svrhu proizvodnje električne energije. Pored koristi za životnu sredinu, projekt bi imao značajan ekonomski i socijalni uticaj na lokalnu zajednicu, uključujući omogućavanje zapošljavanja i infrastrukturni razvoj.

Grant bilateralnog donatora: €0,8m**Kredit KfW: €36m; kredit EIB: €36m****Ukupna investicija: €75,8m****Stambeno zbrinjavanje i socijalna integracija ugroženih lica iz kolektivnih smeštajnih centara**

Sukobi iz devedesetih godina prošlog vijeka u bivšoj Jugoslaviji doveli su do raseljavanja više od milion ljudi unutar granica Bosne i Hercegovine. Krajem 2011. godine, oko 113.000 lica i dalje je bilo raseljeno, a od ovog broja, njih oko 8.500 živjelo je u kolektivnim centrima ili privremenom smještaju. Mnogi od njih bili su nezaposleni, u poznim godinama, bolesni ili socijalno ugroženi. Ovaj projekat ima za cilj da obezbijedi stambena rješenja za oko 7.200 izbjeglica i interno raseljenih lica. Projekat konkretno podrazumijeva izgradnju i obnovu 82 zgrada u 45 opština i gradova. Do oktobra 2020. godine, više od 350 porodica uselilo se u nove domove.

WATSAN u RS: €6,1m**Grantovi EU i bilateralnih donatora: €1,7m****Kredit CEB: €60m****Ukupna investicija: €105,6m**

WBIF u privatnom sektoru • Pristup finansiranju i konkurentnost, energetska efikasnost i obnovljivi izvori

wbedif.eu**Program za razvoj preduzeća i inovacija Zapadnog Balkana**

Cilj: Unaprjeđenje kapaciteta i pristupa raspoloživim sredstvima finansiranja za kompanije na Zapadnom Balkanu.

Program za razvoj preduzeća i inovacija Zapadnog Balkana (WB EDIF) je platforma EU za razvoj privatnog sektora na Zapadnom Balkanu. Ona ujedinjuje kљučne zainteresovane strane, uključujući vlade država Zapadnog Balkana, međunarodne finansijske institucije, regionalne organizacije i bilateralne donatore s ciljem zajedničkog povlačenja i iskorišćenja finansijskih sredstava i stručnosti. Program za razvoj preduzeća i inovacija Zapadnog Balkana (WB EDIF) omogućava raznolik pristup finansijskim sredstvima za mala i srednja preduzeća kroz niz finansijskih instrumenata (kao što su npr. garancije, dionice, krediti). Sve ovo prate savjetodavne usluge kako bi se povećala spremnost malih i srednjih preduzeća za investicije i podržale reforme u regionu.

€46,2m za finansiranje malih i srednjih preduzeća (MSP)**Podrška za 244 malih i srednjih preduzeća u BiH****3 investicije kroz dionice (€2,37m)****€3,8m za tehničku i savjetodavnu pomoć za MSP****Fond za zeleni razvoj°**

Cilj: Podrška regionalnim mjerama za smanjenje potrošnje energije i emisije CO₂ za 20%.

Koristeći istu strukturu kao i EFSE, Fond za zeleni razvoj (GGF) finansira projekte obnovljive energije. Posredničke kreditne institucije odobravaju pozajmice mikro i malim preduzećima i domaćinstvima. Fond je fokusiran na investicije u oblasti energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. GGF služba za tehničku pomoć pruža podršku malim i srednjim preduzećima u pripremi investicijskih projekata i jača kapacitete posredničkih kreditnih institucija. Pokretači Fonda za zeleni razvoj su Evropska investiciona banka (EIB) i njemačka razvojna banka KfW.

€26,2m investicija kroz subvencionisane kredite**Obezbeđeno 6.680 subvencionisanih kredita****Primarne godišnje uštede energije od 130.921 MWh****Godišnje smanjenje emisija CO₂ od 41.414 t***Broj i iznosi kredita od početka implementacije**ggf.lu****REEP/REEP Plus****wb-leep.org****Regionalni program energetske efikasnosti za Zapadni Balkan°**

Cilj: Formiranje održivog tržišta energetske efikasnosti na Zapadnom Balkanu.

Regionalni program energetske efikasnosti za Zapadni Balkan (REEP/REEP Plus) obezbeđuje kombinaciju finansijskih instrumenata, tehničke pomoći i političkog dijaloga u cilju prevazilaženja prepreka na tržištu i stimulisanja dugoročnog razvoja tržišta. Program, kojeg implementiraju Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD), Sekretarijat Energetske zajednice i KfW, uz podršku EU i ostalih bilateralnih donatora, pruža podršku unaprjeđenju regulatornog okruženja za investicije u energetsku efikasnost, te održivu i obnovljivu energiju. Program, takođe, omogućava pristup finansijskim sredstvima opštinama, malim i srednjim preduzećima i domaćinstvima.

€7,8m za finansiranje stambenog sektora (GEFF)**€6m za direktno finansiranje privatnog sektora****Poboljšana energetska efikasnost****Regionalni rezultati

Kroz MOZAIK, socijalni poslovni inkubator, EFSE je podržao mlade inovativne preduzetnike u razvoju ideja sa jasnim socijalnim uticajem. Staviše, obezbijedio je finansijsku podršku za šest preduzeća koja su dobila do 7.500 eura za početno ulaganje. Šestomjesečni program mentorstva i događaj „Demo Day“ organizovan su u okviru usluga koje podržava EFSE.

Lokalni preduzetnik na periferiji Tuzle osnovao je mali eko-kamp sa nekoliko planinarskih kućica za turiste. Nastojeo je da troše manje drva za ogrijev, uzeli su zajam od lokalne finansijske institucije i ugradili izolaciju na kućicama. Ostvarene uštede energije od tada su dostigle 60% na godišnjem nivou. Kredit je odobrlila razvojna KfW banka, uz grantove iz REEP Plus, koji finansira Evropsku uniju.

wbif.eu